

Parter och domslut

Hassan Mohammed

Parter

Tilltalad

Hassan Mohammed, 19890901-3875
Fläderstigen 8 Lgh 1001, 542 42 Mariestad
Medborgarskap: Syrien, Sverige

Offentlig försvarare

Advokat David Bardavid
Litigate Lawfirm West Advokat KB
Masthamnsgatan 5, 413 27 Göteborg

Åklagare

Kammaråklagarna Helena Treiberg Claeson och Niklas Högdén
Åklagarmyndigheten
Göteborgs åklagarkammare Göteborg
Box 129, 401 22 Göteborg

Målsägande (part)

Seyma Atilla
Teleskopgatan 8 Lgh 1202, 415 57 Göteborg

Målsägandebiträde

Advokat Annika Stanislaus
Allmänna Advokatbyrån i Göteborg KB
Postgatan 28, 411 06 Göteborg

Målsägande (part)

DÖDSBOET EFTER Ibrahim Özkan
Teleskopgatan 8 Lgh 1202, 415 57 Göteborg

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
404 83 Göteborg

Besöksadress
Ullevigatan 15
Göteborg

Expeditionstid
måndag - fredag
08:00-16:00

Telefon
031-743 60 00

E-post
goteborgstingsratt@dom.se
Webb
www.goteborgstingsratt.domstol.se

Målsägandebiträde

Advokat Annika Stanislaus

Allmänna Advokatbyrån i Göteborg KB

Postgatan 28, 411 06 Göteborg

Målsägande (part)

EDANUR Edibe Özkan

Teleskopgatan 8 Lgh 1202, 415 57 Göteborg

Vårdnadshavare

Serap Özkan

Teleskopgatan 8 Lgh 1202, 415 57 Göteborg

Målsägandebiträde

Advokat Annika Stanislaus

Allmänna Advokatbyrån i Göteborg KB

Postgatan 28, 411 06 Göteborg

Målsägande (part)

ERAY Muhammet Mahsum Özkan

Teleskopgatan 8 Lgh 1202, 415 57 Göteborg

Vårdnadshavare

Serap Özkan

Teleskopgatan 8 Lgh 1202, 415 57 Göteborg

Målsägandebiträde

Advokat Annika Stanislaus

Allmänna Advokatbyrån i Göteborg KB

Postgatan 28, 411 06 Göteborg

Målsägande (part)

Serap Özkan

Teleskopgatan 8 Lgh 1202, 415 57 Göteborg

Målsägandebiträde

Advokat Annika Stanislaus

Allmänna Advokatbyrån i Göteborg KB

Postgatan 28, 411 06 Göteborg

Domslut

Brott som Hassan Mohammed döms för

Grovt vapenbrott, 9 kap 1 a § 1 st vapenlagen (1996:67) i sin lydelse före 1 juli 2023, 2022-10-16, Göteborgs stad

Mord, 3 kap 1 § brottsbalken, 2022-10-16, Göteborgs stad

Påföljd

Fängelse på livstid

Häktning m.m.

Hassan Mohammed ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Skadestånd

Hassan Mohammed ska betala skadestånd till Eray Özkan med 110 000 kr. Beloppet avser ersättning för sveda och värk med 60 000 kr och särskild anhörighetsersättning om 50 000 kr. Hassan Mohammed ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 16 oktober 2022 tills betalning sker.

Hassan Mohammed ska betala skadestånd till Edanur Özkan med 110 000 kr. Beloppet avser ersättning för sveda och värk med 60 000 kr och särskild anhörighetsersättning om 50 000 kr. Hassan Mohammed ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 16 oktober 2022 tills betalning sker.

Hassan Mohammed ska betala skadestånd till Seyma Atila med 110 000 kr. Beloppet avser ersättning för sveda och värk med 60 000 kr och särskild anhörighetsersättning om 50 000 kr. Hassan Mohammed ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 16 oktober 2022 tills betalning sker.

Hassan Mohammed ska betala skadestånd till Dödsboet efter Özkan med 55 211 kr. Beloppet avser ersättning för begravningskostnader om 55 211 kr. Dödsboets yrkande om ersättning för bouppteckningskostnader med 24 061 kr avslås. Hassan Mohammed ska betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på beloppet 55 211 från den 28 november 2022 till dess betalning sker.

Hassan Mohammed ska betala skadestånd till Serap Özkan med 164 906 kr. Beloppet avser ersättning för sveda och värk med 60 000 kr och särskild anhörighetsersättning om 50 000 kr samt 54 906 kr avseende inkomstbortfall för månaderna oktober 2022 till oktober 2023. Hassan Mohammed ska också betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på 110 000 kr från den 16 oktober 2022 till dess betalning sker och på 54 906 kr från den 15 oktober 2023 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

I beslag tagen keps och fimp upphittad i terrängen i anslutning till brottsplatsen ska bestå till domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-500-BG116847, punkt 1 och 2).

I beslag tagen mobiltelefon, Ipad, dator, kläder, skor, kalender samt handlingar beslagtagna hos Hassan Mohammed ska bestå till domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG132718, punkt 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12).

Beslaget av Ibrahim Özkans kläder, skor och de personliga tillhörigheter han hade på sig vid gärningen ska bestå tills domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG116768, punkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 och 9).

Beslaget av materialet som återfanns vid genomsökning på distans av Ibrahim Özkans

telefon ska bestå till domen vinner laga kraft och därefter återlämnas.
(Polismyndigheten, 2022-5000-BG135610, punkt 1).

Beslaget av Ibrahim Özkans taxiskylt ska bestå till domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG137250, punkt 1).

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 21 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på s. 126 och 127 i aktbilaga 48, de delar av filmen i bevispunkt 33 som avser polisens kroppskamera på brottsplatsen, filmen i aktbilaga 131 samt de utländska journalutdragen, aktbilaga 127-130, som lagts fram vid förhandlingen inom stängda dörrar.

Sekretessbestämmelsen i 35 kap 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna i det rättspsykiatriska utlåtandet, aktbil. 146, med undantag för s. 1, samt i aktbil. 149 som lagts fram vid förhandlingen inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Hassan Mohammed ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

David Bardavid får ersättning av staten för arbete som offentlig försvarare med 303 995 kr, varav 218 448 kr avser arbete, 21 600 kr tidsspillan, 3 148 kr utlägg och 60 799 kr mervärdesskatt.

Annika Stanislaus får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 161 876 kr, varav 121 401 kr avser arbete, 8 100 kr tidsspillan och 32 375 kr mervärdesskatt.

Staten ska stå för kostnaderna.

Yrkanden

Stämningsansökan, aktilaga 47, 2023-07-06, åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Hassan Mohammed ska dömas för mord enligt 3 kap 1 § brottbalken.

Åklagaren har begärt att Hassan Mohammed ska dömas för grovt vapenbrott enligt 9 kap 1 a § 1 st vapenlagen (1996:67) i sin lydelse före 1 juli 2023.

Gärningsbeskrivning

1.1 MORD (5000-K1225394-22)

Hassan Mohammed har dödat Ibrahim Özkan genom att med en pistol skjuta honom i kroppen och huvudet med flera skott. Det hände den 16 oktober 2022 på Teleskopgatan, Göteborgs stad.

Hassan Mohammed begick gärningen med uppsåt.

1.2 GROVT VAPENBROTT (5000-K1225394-22)

Hassan Mohammed har innehaft en pistol innehållande ett flertal patroner utan att ha rätt till det. Det var den 16 oktober 2022 på Teleskopgatan, Göteborgs stad.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom pistolen innehafts på allmän plats och avfyrats mot en person.

Hassan Mohammed begick gärningen med uppsåt.

Häktning m.m.

Åklagaren har begärt att Hassan Mohammed ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Skadestånd

Eray Özkan har begärt att Hassan Mohammed ska betala skadestånd med 110 000 kr. Beloppet avser ersättning för sveda och värk med 60 000 kr och särskild anhörighetsersättning om 50 000 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 16 oktober 2022 tills betalning sker.

Edanur Özkan har begärt att Hassan Mohammed ska betala skadestånd med 110 000 kr.

Beloppet avser ersättning för sveda och värk med 60 000 kr och särskild anhörighetsersättning om 50 000 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 16 oktober 2022 tills betalning sker.

Seyma Atilla har begärt att Hassan Mohammed ska betala skadestånd med 110 000 kr. Beloppet avser ersättning för sveda och värk med 60 000 kr och särskild anhörighetsersättning om 50 000 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 16 oktober 2022 tills betalning sker.

Serap Özkan har begärt att Hassan Mohammed ska betala skadestånd med 164 906 kr. Beloppet avser ersättning för sveda och värk med 60 000 kr och särskild anhörighetsersättning om 50 000 kr samt 54 906 kr avseende inkomstbortfall för månaderna oktober 2022 till oktober 2023. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på 110 000 kr från den 16 oktober 2022 till dess betalning sker och på 54 906 kr från den 15 oktober 2023 till dess betalning sker.

Dödsboet efter Özkan har begärt att Hassan Mohammed ska betala skadestånd med 79 272 kr.

Beloppet avser ersättning för begravningskostnader om 55 211 kr samt bouppteckningskostnader om 24 061 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på 55 211 kr från den 28 november 2022 till dess betalning sker och på 24 061 kr från den 8 mars 2023 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

Åklagaren har begärt att i beslag tagen keps och fimp upphittad i terrängen i anslutning till brottsplatsen ska bestå till domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-500-BG116847, punkt 1 och 2).

Åklagaren har begärt att i beslag tagen mobiltelefon, Ipad, dator, kläder, skor, kalender samt handlingar beslagtagna hos Hassan Mohammed ska bestå till domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG132718, punkt 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12).

Åklagaren har begärt att beslag av Ibrahim Özkans kläder, skor och de personliga tillhörigheter han hade på sig vid gärningen ska bestå tills domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG116768, punkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 och 9).

Åklagaren har begärt att beslaget av materialet som återfanns vid genomsökning på distans av Ibrahim Özkans telefon ska bestå till domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG135610, punkt 1).

Åklagaren har begärt att beslaget av Ibrahim Özkans taxiskylt ska bestå till domen vinner laga kraft och därefter återlämnas. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG137250, punkt 1).

Skäl

Inställning

Hassan Mohammed har när det gäller de åtalade gärningarna förklarat att han varken kan erkänna eller förneka dessa. Han har gått med på att han varit på platsen vid eller i nära anslutning till att Ibrahim Özkan blev skjuten. Han har också gått med på att det är han som syns på de återopade övervakningsbilderna och ifrågasätter inte vad som framgår av den skriftliga bevisningen. Han har ingen erinran mot åklagarens särskilda yrkanden.

När det gäller de enskilda anspråken har han bestritt dessa med hänvisning till sin inställning

i ansvarsdelen. Han har – såsom han slutligt bestämt sin talan - beträffande Serap Özkan, Eray Özkan, Edanur Özkan och Seyma Atila vitsordat samtliga belopp och sättet att beräkna ränta som skälig i sig.

Vad gäller talan av dödsboet efter Ibrahim Özkan har Hassan Mohammed vitsordat samtliga begravningskostnader utom 17 770 kr för flygtransport. Denna kostnad har inte ifrågasatts i och för sig men är inte ersättningsgill. För det fall Hassan Mohammed döms för brottet har vitsordats schablonbeloppet 45 000 kr jämte ränta. Det har inte satts i fråga att bouppteckningskostnader med angivet belopp uppkommit, men eftersom det inte är en ersättningsgill kostnad kan inget belopp vitsordas.

Utredning

Förhör har hållits med målsäganden Serap Özkan. Hassan Mohammed har hörts över åtalerna. På begäran av åklagaren har vittnesförhör hållits med Markus Gelotte, Anton Westerlind, Danney Åvall, Thomas Pettersson, Marcus Jensander Sahlén, Hussein Özkan och Akilas Özkan.

På Hassan Mohammeds begäran har vittnesförhör hållits med Agid Bashir Rashid och Jonas Friberg.

Åklagaren, målsägandena och Hassan Mohammed har åberopat den skriftliga bevisning som framgår av stämningsansökningen och anteckningarna från huvudförhandlingen.

Tingsrätten har tagit del av uppspelning av film från brottsplatsen och på begäran av Hassan Mohammed har en film spelats upp. Uppspelningarna har skett inom stängda dörrar.

Av utredningen framgår till en början följande.

Ibrahim Özkan kom hem till sin parkeringsplats natten mot söndag den 16 oktober 2022 efter att ha kört taxi. Han avslutade sitt arbetspass kl 03:18. Omkring kl 03:20 hördes flera kraftiga smällar. Flera personer larmade 112. Serap Özkan, hustru till Ibrahim, såg från deras gemensamma lägenhet bilen stå på parkeringsplatsen med bagageluckan öppen. Hon sprang ut och fann sin make liggande blödande på marken bakom bilen. Polis och därefter ambulans ankom strax till platsen. Ibrahim Özkan hade skjutits med flera skott och han avled till följd av de skador som skotten orsakade.

Från förhören antecknar tingsrätten följande.

Serap Özkan: Hon var gift med Ibrahim Özkan. Hon samtalade med sin make när han körde taxi, men fick han kunder så satte han samtalet på ljudlöst. Hon var hemma när hon hörde skott utifrån. Hon försökte ringa Ibrahim flera gånger men fick inget svar. När hon tittade ut såg hon bilen med bagageluckan öppen. Hon blev rädd och sprang ut. Hon upptäckte honom liggande på marken bakom bilen. Hon minns inte allt. Hon ringde polisen. Hon har hört att Ibrahim talat med Hassan Mohammed i telefon. Ibrahim sa att Hassan vill ha tag i Ibrahim bror Akilas Özkan. Hon vet att Hassan har fått ha saker i deras källare. Det har inte varit någon konflikt mellan Ibrahim och Hassan. Akilas har berättat att Hassan hade problem med sin psykiska hälsa och att Akilas blockerat honom på sin telefon. Eftersom Ibrahim ville bli begravd i Turkiet och de har en familjegrav där så skedde begravningen i Turkiet.

Hassan Mohammed: Han hade tidigare ett jättebra liv i Sverige. Ibrahim Özkans bror, Akilas Özkan, har förstört Hassans liv. Hassan kan inte förklara varför det är så. Han försökte förklara det för Ibrahim. Hassan och Akilas har varit som bröder och Hassan hjälpte Akilas. Deras vänskap förstördes helt när Akilas stal saker från honom och brände ner hans hus. Det

var överens om att huset skulle brännas för att Hassan skulle få försäkringspengar som han inte fått för en vattenskada. Hassan behövde renovera huset. Hassan blev arg på Akilas. Han har tänkt alltmer på detta och ältat det. Det har känts värre och värre. Hassan har förlorat allt och det är Akilas fel. Hassan känner till Göteborg ganska bra. Han kontaktade Ibrahim för att få veta varför Akilas förstört för Hassan. Ibrahim blockerade honom dock. Hassan kan inte minnas att han gjort de sökningar på bl.a. vapen som åklagaren åberopat. Ingen annan har dock använt eller haft tillgång till hans telefon. Hassan kan inte skriva. Han vet inte om han gjort sökningarna eller inte. Han har gjort resor från Tyskland till Sverige. Bl.a. skulle han byta namn och ansöka om pass. Han parkerar ibland och sover i bilen. Kanske har han gjort det i Bergsjön men det minns han inte. Han kan inte minnas att han rest till Sverige och kopplat upp i Bergsjön den 26 juli 2022. Resan i augusti 2022 har ingen koppling till Bergsjön. Han vet inte varför hans telefon kopplat upp där. Han ser att det är han på alla övervakningsbilder som åklagaren har visat. Han vet dock inte varför han varit på dessa ställen. Inte heller kan han förklara varför hans telefon kopplade upp i Bergsjön under resan i september. Han kan inte heller minnas att han tagit en bild av Ibrahims bil den 18 september. Inte heller vet han varför han senare har raderat bilden. Den sista resan i oktober vet han inte så mycket om. Han hade inte fått något SMS om att hämta sitt pass. Han minns inte att han sett Ibrahim. Inte heller kan han förklara varför han syns i Bergsjön nätterna 15 och 16 oktober eller varför hans keps och en fimp med hans DNA hittas nära brottsplatsen. Han har aldrig använt vapen. Han kan inte minnas att han haft ett vapen. Han säger inte att åklagaren har fel men han minns inte. Han röker men vet inte att han rökt på denna plats. Han sökte läkare i Tyskland under hösten eftersom han mådde så dåligt psykiskt. Han var inlagd i 2-3 veckor. Han fick medicin och blev bättre.

Markus Gelotte: Han var en av de polismän som kom först till platsen. Hans kollega var den som bar kroppskameran som den åberopade filmen är från. Enligt hans uppfattning hade Ibrahim Özkan då en svag puls. Markus säkrade hylsor som fanns under eller i nära anslutning till Ibrahim.

Anton Westerlind: Han ingick i insatsstyrkan som kom till platsen efter larm om att en person utsatts för skottlossning. Det fanns redan polis på plats. Anton utförde livräddande åtgärder, bl.a. försök att lokalisera och stoppa blödningar. Han kunde se två skotthål, ett på bröstkorgen strax ovanför hjärtat och ett på halsen. Han vände på kroppen för att söka efter utgångshål utan att finna sådana. Han upplevde också att Ibrahim Özkan var skjuten i huvudet. Anton sökte efter puls på hals och handled utan att finna någon. Det fanns inte heller någon reaktion från pupillen och ingen egen andning. Enligt Antons bedömning hade Ibrahim avlidit på platsen. Ambulansen kom kort därefter och de gjorde samma bedömning. Man sökte dock först efter hjärtaktivitet utan resultat varefter det livräddande arbetet upphörde.

Danney Åvall: Han var vaken och hörde 6 smällar. Han tittade ut men såg inget och då trodde han att det kanske var fyrverkerier. Men kort efter det hörde han en kvinna skrika. Han förstod då att något hänt och ringde polisen. Detta var cirka kl 03:20. Han såg ingen ute och hörde inte heller någon bil eller något annat förutom kvinnan som skrek.

Thomas Pettersson: Han larmade polisen när han väcktes av 6 smällar som lät som skott. Först hörde han två skott och efter en kort paus 4 skott till. Han såg från vardagsrummet två personer, en man och en kvinna, komma ut från ett annat hus. Därefter hörde han skrik. Det var tomt på gatan och den delen av parkeringen han såg. Han skulle ha sett och hört om en bil lämnade platsen. Hans minnesbild är att klockan på mikrovågsugnen visade 03:18 när han först hörde skotten.

Marcus Jensander Sahlén: Han var ute på natten mot söndagen den 16 oktober vid 3-tiden för att rasta sin hund. Han såg en man med normalkroppsbyggnad komma och gå i riktning mot Atmosfärgatan. Det var den enda person som han såg ute. Klockan var runt 03:20, kanske 03:15 eller 03:25. Som han minns det hade personen keps och luva, men Marcus är inte säker på det.

Hussein Özkan: Hans pappa och Ibrahim Özkan's pappa är kusiner. Hussein upplevde dock Ibrahim som en bror. De stod varandra mycket nära och pratade varje dag. Även Hussein kör taxi och lastbil precis som Ibrahim gjorde och de bodde nära varandra. Natten innan skjutningen, den 15 oktober 2022, parkerade de nästan samtidigt efter att de avslutat sina pass. De pratade och gick sedan till sina respektive hem. Natten då Ibrahim blev skjuten hade Hussein en körning i Kungsbacka när han fick veta vad som hänt. Hussein känner även Ibrahim's bror Akilas Özkan. För 6 – 7 år sedan fick Hussein 100 000 kr som Hussein skulle lämna till Akilas i Istanbul. Vid det tillfället var även Hassan Mohammed tillsammans med Akilas. Det är enda gången som Hussein träffat Hassan. Hussein känner inte till någon konflikt mellan Akilas och Hassan. Ibrahim har aldrig pratat om Hassan.

Akilas Özkan: Akilas kallas av de flesta för Mahmoud. Ibrahim Özkan var hans bror. Akilas känner Hassan Mohammed sedan 2005 – 2006. De bodde då på samma asylboende. De blev mycket goda vänner och Akilas såg på Hassan som en bror. Efter att Akilas flyttade hade de mest telefonkontakt men de träffades också personligen. Hassan har varit och hälsat på Akilas i Göteborg. Akilas har bott i Majorna, på Hisingen och numera i Kortedala. Hassan har på senare år mått psykiskt dåligt och varit misstänksam mot alla. Hassan har trott bl.a. att han i sitt jobb på järnvägen orsakat en svår olycka med 500 dödsoffer, att polisen ska döda honom och att någon tagit hans hus. Akilas har hjälpt honom att komma till sin familj i Danmark. Hassan fick då ha en del saker hos Ibrahim. Det var Akilas som frågade Ibrahim om det. Hassan och Ibrahim kände varandra genom Akilas. De har kanske träffats 5 -6 gånger och då har Akilas varit med. Akilas har ingen konflikt med Hassan, men han vill inte längre ha kontakt med honom eftersom Hassan är så misstänksam och anklagar alla som hjälpt honom. Den Hassan som Akilas lärde känna var en mycket bra person, men han har blivit en annan. Akilas och Hassan har skickat SMS och skrivit till varandra på svenska.

Agid Bashir Rashid: Hassan Mohammed är hans bror. Hassan har de senaste åren mått mycket dåligt och familjen har försökt att hjälpa honom på olika sätt. Hassan ville dock inte ta emot hjälp utan trodde att familjen försökte förgifta honom. Han upplever att Hassan blivit galen precis som deras farbror. Innan Hassan blev sjuk var han helt normal och jobbade.

Jonas Friberg: Jonas är tidigare arbetsgivare till Hassan Mohammed. Hassan jobbade vid järnvägen 7 – 8 år med att lägga och reparera räls. Hassan var en jättebra medarbetare som alltid skötte sig. Hassan och Jonas umgicks även privat. För några år sedan sålde Jonas bolaget. Efter det har han förstått att Hassan mått dåligt och inte kunnat sköta jobbet. De har haft en del kontakter och Jonas upplever en markant skillnad på Hassan. Hassan kan skicka SMS och skriva på svenska.

Domskäl

Hassan Mohammed har förklarat att han varken kan erkänna eller förneka åklagarens ansvarsyrkanden. Han har gått med på att han varit vid brottsplatsen när eller i nära anslutning till att Ibrahim Özkan blev skjuten. Han har även gått med på att det är han som syns på de återopade övervakningsbilderna och har inte ifrågasatt vad som framgår av den skriftliga bevisningen.

Något om beviskravet och bevisvärderingen i brottmål

Beviskravet i brottmål är mycket högt. Det är åklagaren som har bevisbördan för att det har gått till på det sätt som åklagaren påstår i gärningsbeskrivningen. Enligt praxis ska för en fällande dom krävas att domstolen anser att det genom den utredning som lagts fram i målet är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har begått den gärning som åklagaren påstår. I kravet ligger att utredningen ska vara så fullständig att det inte finns anledning att anta att ytterligare undersökning skulle ändra bedömningen; domstolen ska på grundval av den presenterade utredningen kunna dra slutsatsen att det inte finns andra möjliga förklaringar till händelseförloppet.

När det gäller frågan om det kan finnas alternativa förklaringar bör domstolen överväga sådana inom ramen för vad utredningen ger anledning till och vad som annars framstår som värt att beakta. Utgångspunkten är att alla någorlunda rimliga alternativa förklaringar måste uteslutas för att domen ska bli fällande. En alternativ förklaring till det som åklagaren påstår måste dock framstå som praktiskt möjlig och det ska finnas anledning att räkna med den just i det fall som bevisprövningen avser. Betydelsen av en alternativ förklaring kan i det enskilda fallet vara beroende av hur stark den övriga utredningen till stöd för åtalet är.

I svensk rätt råder fri bevisföring och fri bevisprövning. Bevisning brukar delas in i direkt och indirekt bevisning. Indirekt bevisning kallas ofta för indiciebevisning. Det finns inte något krav på att åklagaren måste prestera direkt bevisning för att ett åtal ska kunna bifallas. Även i situationer där bevisningen uteslutande är indirekt kan det samlade värdet av bevisningen vara så starkt att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till den gärning som åklagaren påstår (jfr rättsfallet NJA 2023 s. 29 I).

Tingsrättens bedömning i skuldfrågan

Vid huvudförhandlingen har flera personer hörts. Det kan konstateras att det inte är någon av de hörda som sett själva händelsen. Inte heller har det vapen som användes vid skjutningen återfunnits. Även om det har visats att Hassan Mohammed och Ibrahim Özkan tidigare har haft viss kontakt med varandra har något egentligt motiv till gärningen inte framkommit. Hassan Mohammed har dock själv berättat att han anser att Ibrahim Özkans bror, Akilas Özkan, har förstört hans liv. Det har inte framkommit något som talar för att någon annan person skulle ha haft motiv att skjuta mot Ibrahim Özkan.

Åklagaren har åberopat omfattande skriftlig bevisning.

Av den skriftliga bevisningen framgår till en början att det varit en kontakt på telefon mellan Hassan Mohammed och Ibrahim Özkan den 12 februari 2022 då Ibrahim Özkan skickade sin bror Akilas Özkans telefonnummer till Hassan Mohammed. Det har vidare varit en telefonkontakt från Hassan Mohammed till Ibrahim Özkan den 3 mars 2022. Därefter har Ibrahim Özkan blockat Hassan Mohammeds nummer.

Den skriftliga bevisningen visar också att Hassan Mohammed har gjort flera resor från Tyskland till Sverige under år 2022. Den första resan var 12 – 23 juli 2022. Därefter följer resor den 26 juli (fram och tillbaka samma dag), 14 – 23 augusti, 16 september – 4 oktober och 12 – 16 oktober 2022. Vid samtliga dessa resor har Hassan Mohammeds telefon kopplat upp mot mobilmaster som ligger i direkt anslutning till Ibrahim Özkans bostad i Bergsjön. Det har också återfunnits en raderad bild tagen med Hassan Mohammeds telefon av Ibrahim Özkans taxibil. Bilden togs den 18 september 2022. Det kan även nämnas att Hassan Mohammed syns på övervakningsbilder i anslutning till brottsplatsen även natten före Ibrahim Özkan sköts. Hassan Mohammeds telefon kopplar också upp där då. Det har i

augusti 2022 gjorts sökningar på Hassan Mohammeds mobiltelefon på "Ibrahim Özkan i göteborg" som senare, den 13 november 2022, har raderats.

Dessa omständigheter talar enligt tingsrätten för att Hassan Mohammed kartlade Ibrahim Özkan och hans vanor.

Vidare har det på Hassan Mohammeds telefon under augusti 2022 gjorts sökningar om bl.a. hur man ska skydda pistol och kulor från fukt och kyla samt andra vapenrelaterade sökningar.

Av övervakningsbilder framgår att en person som ser ut att vara Hassan Mohammed är på väg mot brottsplatsen med en keps på huvudet. En stund senare efter att skotten har hörts kommer samma person gående i motsatt riktning, men då utan keps. Hassan Mohammed har inte satt i fråga att det är han som syns på bilderna. Av övervakningsfilm från en bensinstation tidigare samma kväll syns Mohammed Hassan med den aktuella kepsen på sig då han köper en del varor med sitt kort. Även hans bil och dess registreringsnummer syns vid detta tillfälle. Han syns på övervakningsbilder i nära anslutning till brottsplatsen både en tid före skjutningen då han går i riktning mot brottsplatsen och kort tid efteråt då han går åt motsatt håll. På bilderna före gärningen har han en keps på sig, men när han syns på väg från platsen är han barhuvad. Det framgår av sakkunnigutlåtanden från NFC att det i nära anslutning till brottsplatsen påträffats en keps, en fimp och en pappersbit med Hassan Mohammeds DNA på (grad +4). Hans telefon kopplar också upp nära brottsplatsen vid tiden för gärningen. Kort tid efter brottet lämnar Hassan Mohammed Sverige via Öresundsbron.

Av vittnesuppgifter framgår att ingen annan har syns till på platsen i anslutning till skjutningen. Även hundsöken som genomförts talar starkt för att det inte varit någon ytterligare person eller personer på platsen i anslutning till skjutningen.

Det kan också nämnas att det på Hassan Mohammeds mobiltelefon den 17 oktober 2022, dvs. dagen efter att Ibrahim Özkan har dödats, görs sökningar om Ibrahim Özkan på Mr. Koll. Sökningen har senare raderats. Det har också gjorts andra sökningar på Hassan Mohammeds mobiltelefon efter brottet, bl.a. har det sökts på "om man döda hur många år man för fängelse". Flera artiklar om brottet har också besökts. Också en del av dessa sökningar har senare raderats.

Enligt tingsrätten har det inte framkommit något i den omfattande utredningen som talar mot att det är Hassan Mohammed som är gärningsman. Tingsrätten anser vid en samlad bedömning att den bevisning som åklagaren har åberopat är så stark att åtalerna i sig är styrkta.

Hassan Mohammed har inte kunnat lämna någon förklaring till det som framkommit genom åklagarens bevisning. Inte heller har han lämnat några uppgifter som försvagar styrkan i bevisningen. Att det skulle vara någon annan person som skjutit Ibrahim Özkan vid detta tillfälle anser tingsrätten som så orimligt att det kan lämnas utan avseende. Hans uppgifter att han inte kan skriva på telefonen anser tingsrätten motbevisat genom vittnesuppgifterna.

Sammantaget anser tingsrätten därför att det är ställt utom rimligt tvivel att Hassan Mohammed uppsåtligen har dödat Ibrahim Özkan på det sätt samt på tid och plats som åklagaren har angett. Gärningen är alltså bevisad och brottet ska bedömas som mord.

Tingsrätten anser också att det är styrkt att han på samma tid och plats innehaft en pistol och patroner utan att ha rätt till det. Innehavet har inte varit alldeles kortvarigt. Gärningen ska av de skäl åklagaren har anfört bedömas som grovt vapenbrott.

Påföljd

Vad som finns antecknat om Hassan Mohammed i belastningsregistret saknar betydelse i påföljdsfrågan.

Av yttrande från frivården framgår att Hassan Mohammed har avböjt att medverka i personutredningen.

Det har inhämtats ett s.k. §7-intyg avseende Hassan Mohammed. I den görs bedömningen att allvarlig psykisk störning vid såväl gärningen som undersökningen kan misstänkas samt att det föreligger skäl för rättspsykiatrisk undersökning för ställningstagande om frågan om fängelseförbud liksom för frågan om rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap 3 § brottsbalken.

Tingsrätten har beslutat om en rättspsykiatrisk undersökning som redovisar följande rättspsykiatriska slutsatser:

- att Hassan Mohammed inte har begått de aktuella gärningarna under påverkan av en allvarlig psykisk störning,
- att han vid tiden för undersökningen inte lider av en allvarlig psykisk störning,
- att det därmed inte finns medicinska förutsättningar att överlämna honom till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap. 3 § brottsbalken.

Straffet för mord är enligt 3 kap. 1 § brottsbalken fängelse på viss tid, lägst 10 och högst 18 år, eller på livstid. Utgångspunkten enligt Högsta domstolens praxis är att mord har ett straffvärde som motsvarar fängelse 16 år (se bl.a. rättsfallet NJA 2023 s. 29 I). Denna utgångspunkt gäller om det inte finns vare sig några försvårande eller några förmildrande omständigheter.

Om det finns försvårande omständigheter kan det motivera ett längre tidsbestämt straff, i första hand 18 år, eller livstids fängelse. Som skäl för livstids fängelse ska särskilt beaktas om gärningen har föregåtts av noggrann planering, präglats av särskild förslagenhet, syftat till att främja eller dölja annan brottslighet, inneburit svårt lidande för offret eller annars varit särskilt hänsynslös. Domstolen måste alltid göra en helhetsbedömning med hänsyn till samtliga omständigheter (jfr rättsfallet NJA 2021 s. 583).

Hassan Mohammed döms nu för mord och grovt vapenbrott. Mordet, som har skett genom att skjuta ett antal skott varav minst 2 på nära håll mot när Ibrahim Özkan har legat helt försvarslös på marken, har haft karaktär av en ren avrättning. Skjutningen har skett vid hans bil i nära anslutning till hans bostad där bl.a. hans hustru befann sig. Hon var också den som direkt efteråt påträffade honom liggande blödande på marken. Gärningen, som skett med s.k. avsiktssuppsåt, har dessutom varit planerad under lång tid och Hassan Mohammed har genom bl.a. raderingar i sin mobil försökt dölja vad han gjort. Tingsrätten anser att några förmildrande omständigheter inte föreligger och att omständigheterna är så kvalificerat allvarliga att straffvärdet vid en samlad bedömning är fängelse på livstid. Med beaktande av resultatet av den rättspsykiatriska undersökningen är annan påföljd än fängelse utesluten. Påföljden ska därför bestämmas till livstids fängelse.

Skadestånd

Eftersom Hassan Mohammed döms för brottet ska han betala skadestånd till målsägandena. Parterna är överens om beloppen och om räntan på skadestånden när det gäller Serap Özkans, Edanur Özkans, Eray Özkans och Seyma Atilas respektive skadeståndstalan.

Det innebär att Hassan Mohammed ska betala skadestånd till Serap Özkans med 164 906 kr, Edanur Özkan med 110 000, Eray Özkan med 110 000 kr och Seyma Atila med 110 000 kr samt i samtliga fall jämte begärd ränta.

När det gäller dödsboets skadeståndstalan gör tingsrätten följande bedömning.

Enligt skadeståndslagen ersätts begravningskostnad. Tingsrätten anser att den av dödsboet yrkade ersättningen om 55 211 kr är skälig och ska ersättas.

När det gäller bouppteckningskostnad så framgår det av den juridiska doktrinen och praxis att sådan kostnad inte ersätts. Det yrkandet av dödsboet kan därför inte bifallas.

Hassan Mohammed ska således betala skadestånd till dödsboet efter Ibrahim Özkan med 55 211 kr jämte begärd ränta.

Häktning

Hassan Mohammed ska vara häktad tills fängelsestraffet får verkställas. Skälet är att straffskalan för brotten är fängelse i minst 1 år 6 månader och det inte är uppenbart att det saknas risk för att han håller sig undan straffet.

Sekretess

Sekretessen ska bestå i enlighet med vad som framgår av domslutet

Bevisbeslag

Hassan Mohammed har lämnat de särskilda yrkandena utan erinran.

Föremålen som polisen har tagit kan ha betydelse för utredningen av brottet. Det ska därför vara kvar hos polisen tills vidare. Beslutet ska gälla tills domen inte längre kan överklagas. Föremålen ska därefter återlämnas.

Avgift till Brottsofferfond

Hassan Mohammed ska enligt lag betala en avgift om 800 kr till Brottsofferfonden.

Ersättning till försvarare och målsägandebiträde.

Annika Stanislaus och David Bardavid har yrkat ersättning av allmänna medel med 161 876 kr (varav arbete 121 401 kr motsvarande 82, 25 timmar) resp. 303 995 kr (varav arbete 218 448 kr motsvarade 148 timmar).

Åklagaren har yttrat sig över kostnadsräkningarna och förklarat att det inte finns något att erinra mot kostnadsanspråken.

Tingsrätten anser att den ersättning som försvararen och målsägandebiträdet har begärt är rimlig. Den ska därför godtas.

Med hänsyn till den frihetsberövande påföljd som Hassan Mohammed döms till ska han inte betala tillbaka kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.

Rätten

Chefsrådmannen Karin Jungerfelt samt nämndemän.

Digitalt signerad av chefsrådmannen Karin Jungerfelt

Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Göteborgs tingsrätt senast den 7 september 2023. Överklagandet ska vara skriftligt. Göteborgs tingsrätt skickar det vidare till Hovrätten för Västra Sverige.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Göteborgs tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Göteborgs tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Göteborgs tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Hovrätten för Västra Sverige.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Hovrätten för Västra Sverige skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Hovrätten för Västra Sverige tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall.

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Göteborgs tingsrätt eller Hovrätten för Västra Sverige om du har frågor.